

• Uvod • Uzroci • Simptomi • Dijagnoza • Liječenje

Uvod

Nervni korijeni strše iz kičmene moždine odašiljući i primajući signale iz gotovo svih dijelova tijela. Ti nervni korijeni izlaze iz kičmene moždine kroz otvore između kralješaka i svaki nervni korijen opskrbljuje podacima ili osjetom posebno područje tijela. Nervni korijeni su organizirani u parovima: motorni nervi izlaze iz prednjeg dijela kičmene moždine i potiču (stimuliraju) mišiće, osjetni nervi izlaze iz stražnjeg dijela kičmene moždine i nose osjetne podatke u mozak.

Uzroci

Najčešći uzrok oštećenja nervnog korijena je hernija diska između kralješaka. Urušenje kralješka koje obično nastaje kad su kosti oslabljene rakom, osteoporozom ili teškom ozljedom, mogu oštetiti i nervne korijene. Degenerativni artritis (osteoartritis) je drugi česti uzrok oštećenja nervnog korijena, taj poremećaj stvara nepravilne izbočine kosti (koštani trnovi) koji pritišću nervne korijene. U starijih ljudi pojavljuje se suženje prostora oko kičmene moždine (spinalna stenoza). Rjeđe nervne korijene oštećuju tumori kičmene moždine ili infekcije kao što su meningitis ili herpes zoster.

Simptomi

Oštećenje kralješka ili diskova između kralješaka može pritiskati nervne korijene. Pritisak uzrokuje bol koja se često pogoršava kad osoba pomiče leđa, kašlje, kiše ili se napreže, npr. tokom pražnjenja stolice. Kad su pritisnuti nervni korijeni u donjem dijelu leđa bol se može osjetiti samo u donjem dijelu leđa ili može putovati uz nervus ishiadikus u stražnjicu, natkoljenicu, potkoljenicu i stopalo (bol se zove ishijas).

Ako je pritisak jak, nervi ne mogu prenositi signale i u mišiće i iz njih, što dovodi do slabosti i gubitka osjeta. Katkada je oslabljena sposobnost mokrenja i kontrole pražnjenja stolice. Kada su zahvaćeni nervni korijeni u vratu bol može putovati niz rame, ruku i šaku ili prema gore u stražnju stranu glave.

Dijagnoza

Kada osoba ima bol, gubitak osjeta ili slabost u određenoj razini tijela koju opskrbljuje pojedini nervni korijen vrlo je vjerovatno da se radi o oštećenju nervnog korijena. Opažanjem gdje osoba osjeća bol ili je izgubila osjet, doktor može zaključiti koji je nervni korijen zahvaćen. Tokom fizikalnog pregleda doktor treba da bilježi bilo kakvu osjetljivost koju bolesnik osjeća u tom području kičmene moždine. Rtg otkriva jesu li kosti kralješnice tanke, oštećene ili su neizravnate. CT ili MRI daju čak bolju sliku o tome što se događa u kičmenoj moždini i oko nje. Ako MRI nije dostupna, da se prikaže deformacija može se napraviti mijelogram. Mogu biti potrebne druge pretrage, naročito one koje mjere električnu aktivnost u nervima i mišićima.

Liječenje

Liječenje poremećaja nervnog korijena ovisi o uzroku i težini. Kada je uzrok urušeni kralješak kao posljedica osteoporoze, može se učiniti vrlo malo osim podupiranja leđa priljubljenim korzetom da se ograniči pokretanje. Kada je uzrok hernija diska, liječenje je moguće. Infekcija se odmah liječi antibioticima; ako se stvorio apsces, obično se odmah drenira. Tumori kičmene moždine liječe se hirurškim uklanjanjem, zračenjem ili i jednim i drugim.

Analgetici mogu pomoći u olakšavanju boli bez obzira na njen uzrok. Koriste se i lijekovi za opuštanje mišića (miorelaksansi), ali njihova djelotvornost nije dokazana. Nuspojave lijekova koji opuštaju mišiće mogu nadići njihovu dobrobit, naročito u starijih osoba.